

31989L0491

15.8.1989.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 238/43

DIREKTIVA KOMISIJE**od 17. srpnja 1989.****o prilagodbi tehničkom napretku direktiva Vijeća 70/157/EEZ, 70/220/EEZ, 72/245/EEZ, 72/306/EEZ, 80/1268/EEZ i 80/1269/EEZ o motornim vozilima**

(89/491/EEZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

na mjere koje treba poduzeti protiv emisije štetnih sastojaka iz dizelskih motora vozila ⁽⁶⁾, a posebno njezin članak 4.,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 80/1268/EEZ od 16. prosinca 1980. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na potrošnju goriva motornih vozila ⁽⁷⁾, a posebno njezin članak 3.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 70/157/EEZ od 6. veljače 1970. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na dopuštenu razinu buke i ispušni sustav motornih vozila ⁽¹⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 87/354/EEZ ⁽²⁾, a posebno njezin članak 3.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 80/1269/EEZ od 16. prosinca 1980. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na snagu motora motornih vozila ⁽⁸⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 88/195/EEZ ⁽⁹⁾, a posebno njezin članak 3.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 70/220/EEZ od 20. ožujka 1970. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na mjere za smanjenje onečišćenja zraka plinovima iz motornih vozila ⁽³⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 88/436/EEZ ⁽⁴⁾, a posebno njezin članak 5.,budući da Direktiva Vijeća 88/76/EEZ ⁽¹⁰⁾ kojom se izmjenjuje Direktiva 70/220/EEZ uvodi zahtjeve koji se odnose na uporabu bezolovnog benzina; budući da prilagodba postojećih motora na ovaj benzin zahtijeva u mnogim slučajevima tehničke promjene koje su važne za zadovoljavanje gore spomenutih direktiva; budući da se čini potrebnim olakšati administrativno rukovanje proizašlim izmjenama homologacije tipa vozila u pitanju u interesu brzog povećanja uporabe bezolovnog benzina; budući da se također čini nužnim učiniti odredbe Direktive 88/76/EEZ detaljnijima, kako bi se spriječilo da se vozila opremljena napravama za kontrolu emisije, na koje bi negativno djelovao olovni benzin, pune takvim benzinom; budući da se čini jednako potrebnim uvesti novo referencijsko gorivo za dizelske motore određeno u ovoj Direktivi u Direktivu 72/306/EEZ koja seuzimajući u obzir Direktivu Vijeća 72/245/EEZ od 20. lipnja 1972. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na smanjenje smetnji u radiofrekvencijskom području uzrokovanih radom automobilskih motora sa svjećicama ⁽⁵⁾, a posebno njezin članak 4.,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 72/306/EEZ od 2. kolovoza 1972. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu

⁽¹⁾ SL L 42, 23.2.1970., str. 16.⁽²⁾ SL L 192, 11.7.1987., str. 43.⁽³⁾ SL L 76, 6.4.1970., str. 1.⁽⁴⁾ SL L 214, 6.8.1988., str. 1.⁽⁵⁾ SL L 152, 6.7.1972., str. 15.⁽⁶⁾ SL L 190, 20.8.1972., str. 1.⁽⁷⁾ SL L 375, 31.12.1980., str. 36.⁽⁸⁾ SL L 375, 31.12.1980., str. 46.⁽⁹⁾ SL L 92, 9.4.1988., str. 50.⁽¹⁰⁾ SL L 36, 9.2.1988., str. 1.

odnosi na emisije dima takvih motora; budući da se čini preporučljivim tom prilikom uskladiti odredbe Direktive 80/1269/EEZ koja se odnosi na snagu motora s onima odgovarajuće Uredbe Gospodarske komisije za Europu;

budući da je poželjno što prije uvesti izmjene koje su sadržane u sadašnjoj Direktivi u predmetno nacionalno zakonodavstvo jer su posebno potrebne tijekom tranzicijskog razdoblja kada će koegzistirati vozila koja koriste olovni i vozila koja koriste bezolovni benzin;

budući da su odredbe ove Direktive u skladu s mišljenjem Odbora za prilagodbu direktiva tehničkom napretku o motornim vozilima,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Navedene direktive se ovime izmjenjuju u skladu s prilogima ovoj Direktivi:

- Direktiva 70/157/EEZ se izmjenjuje u skladu s Prilogom I.,
- Direktiva 70/220/EEZ se izmjenjuje u skladu s Prilogom II.,

- Direktiva 72/245/EEZ se izmjenjuje u skladu s Prilogom III.,
- Direktiva 72/306/EEZ se izmjenjuje u skladu s Prilogom IV.,
- Direktiva 80/1268/EEZ se izmjenjuje u skladu s Prilogom V.,
- Direktiva 80/1269/EEZ se izmjenjuje u skladu s Prilogom VI.

Članak 2.

Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 1. siječnja 1990. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Članak 3.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. srpnja 1989.

Za Komisiju
Martin BANGEMANN
Potpredsjednik

PRILOG I.

IZMJENA PRILOGA I. DIREKTIVI 70/157/EEZ

Dodaje se točka 6. kako slijedi:

- „6. PROŠIRENJE EEZ HOMOLOGACIJE TIPa
- 6.1. **Tipovi vozila prilagođeni za pogon bezolovnim benzinom**
- 6.1.1. Homologacija tipa vozila preinačenog i/ili podešenog isključivo za pogon bezolovnim benzinom, kako je navedeno u Direktivi 85/210/EEZ, proširuje se ako proizvođač potvrdi, a pod uvjetom da to odobri i tijelo koje dodjeljuje homologaciju tipa, da razina buke preinačenog vozila ne prelazi granice navedene u točki 5.2.2.1.
- 6.2. **Tipovi vozila preinačeni u drugu svrhu**
- 6.2.1. Homologacija tipa vozila proširuje se na tipove vozila koji se razlikuju s obzirom na značajke navedene u Prilogu III. ako tijelo koje dodjeljuje homologaciju smatra da učinjene preinake nemaju mogućeg bitnog štetnog utjecaja na razinu buke vozila.”

PRILOG II.

IZMJENA PRILOGA I. DIREKTIVI 70/220/EEZ

1. Na početku točke 2.2. umeće se sljedeći tekst:
  - „2.2. Referencijska masa¹ znači masa vozila spremnog za vožnju umanjena za jedinstvenu masu vozača od 75 kg i uvećana za jedinstvenu masu od 100 kg.”
2. Točka 3.2.4. zamjenjuje se sljedećim:
  - „3.2.4. U slučaju vozila opremljenih motorima s kompresijskim paljenjem, primjenjuje se navod iz točke 5.1.2.1. (ograničeni otvor) ili navod iz točke 5.1.2.2. (označivanje), a u potonjem slučaju opis označivanja.”
3. Točke 5.1.2.1. i 5.1.2.2. dodaju se kako slijedi:
  - „5.1.2.1. Ovisno o 5.1.2.2., ulazni otvor spremnika goriva treba biti konstruiran tako da sprečava punjenje na benzinskoj crpki čiji je uljevak vanjskog promjera 23,6 mm ili veći.
  - 5.1.2.2. Točka 5.1.2.1. se ne primjenjuje na vozilo za koje su ispunjena oba sljedeća uvjeta, što znači:
    - 5.1.2.2.1. da je vozilo konstruirano tako da olovni benzin neće imati nepovoljan utjecaj na bilo koji uređaj za kontrolu emisije štetnih plinova; i
    - 5.1.2.2.2. da je to istaknuto, jasno i neizbrisivo označeno oznakom bezolovnog benzina (4.26.) opisanog u normi ISO 2757—1985⁽¹⁾ na mjestu koje će odmah uočiti osoba koja će spremnik puniti benzinom. Dopusšteno je i dodatno označivanje.”

⁽¹⁾ Prikazano pod brojem 22 u Prilogu II. Direktivi 78/316/EEZ.

PRILOG III.

IZMJENA PRILOGA I. DIREKTIVI 72/245/EEZ

Dodaje se točka 8. kako slijedi:

- „8. PROŠIRENJE EEZ HOMOLOGACIJE TIPa
  - 8.1. **Vozila preinačena za pogon bezolovnim benzinom**
  - 8.1.1. Homologacija tipa vozila preinačenog i/ili podešenog isključivo za pogon bezolovnim benzinom, kako je navedeno u Direktivi 85/210/EEZ, proširuje se ako proizvođač potvrdi da sprečavanje radijskih smetnji kod preinačenog vozila ostaje u granicama koje važe za sukladnost proizvodnje, kao što je to navedeno u točki 9. ovog Priloga.
  - 8.2. **Tipovi vozila preinačeni za drugu svrhu**
  - 8.2.1. Homologacija tipa vozila proširuje se na tipove vozila koji se razlikuju s obzirom na značajke navedene u točki 2.2. ovog Priloga, ako tijelo koje dodjeljuje homologaciju smatra da učinjene preinake nemaju mogućeg bitnog štetnog utjecaja na sprečavanje radijskih smetnji vozila.”
-

PRILOG IV.

IZMJENA PRILOGA V. DIREKTIVI 72/306/EEZ

Prilog V. zamjenjuje se sljedećim:

„TEHNIČKE ZNAČAJKE REFERENCIJSKOGA GORIVA PROPISANOG ZA HOMOLOGACIJSKA ISPITIVANJA I ZA PROVJERU SUKLADNOSTI PROIZVODNJE

CEC referencijsko gorivo RF-03-A-84 ⁽¹⁾ ⁽³⁾ ⁽⁷⁾

	Granice i mjerne jedinice	ASTM metoda
Cetanski broj ⁽⁴⁾	min. 49 max. 53	D 613
Gustoća kod 15 °C (kg/l)	min. 0,835 max. 0,845	D 1298
Destilacija ⁽²⁾ 50 %	min. 245 °C	D 86
90 %	min. 320 °C max. 340 °C	
Kraj destilacije (FBP — najviše vrelište)	max. 370 °C	
Plamište	min. 55 °C	D 93
CFPP	min. – max. – 5 °C	EN 116 (CEN)
Viskoznost kod 40 °C	min. 2,5 mm ² /s max. 3,5 mm ² /s	D 445
Sadržaj sumpora	min. (treba zabilježiti) max. 0,3 % mase	D 1266/D 2622 D 2785
Korozija bakra	max. 1	D 130
Udio ugljika u 10 % ostatka (prema Conradsonu)	max. 0,2 % mase	D 189
Sadržaj pepela	max. 0,01 % mase	D 482
Sadržaj vode	max. 0,05 % mase	D 95/D 1744
Kiselinski broj	max. 0,2 mg KPH/g	
Oksidacijska stabilnost ⁽⁶⁾	max. 2,5 mg/100 m	D 2274
Aditivi ⁽⁵⁾		
Omjer ugljik – vodik	(treba zabilježiti)	

⁽¹⁾ Istovjetna ISO metoda usvojit će se kada bude izdana za sva gore navedena svojstva.

⁽²⁾ Brojčani iznosi prikazuju ishlapjele količine (nadoknađeni udio + izgubljeni udio).

⁽³⁾ U specifikacijama se kod navedenih iznosa radi o „stvarnim vrijednostima”. Kod postavljanja njihovih granica preuzeti su pojmovi iz ASTM D 3244 „Definiranje osnove za sporne slučajeve koji se odnose na kvalitetu proizvoda od nafte”, a pri utvrđivanju najvećih vrijednosti uzeta je u obzir najmanja razlika od 2R iznad nule; kod utvrđivanja najveće i najmanje vrijednosti najmanja razlika iznosi 4R (R = ponovljivost).

Unatoč tom mjerenju koje služi samo u statističke svrhe, proizvođač goriva se treba ipak potruditi da postigne vrijednost nula tamo gdje je kao uvjet postavljena najveća vrijednost od 2R, a tamo gdje su navedene gornja i donja granica treba postići srednju vrijednost.

Ako treba razjasniti zadovoljava li gorivo zahtjeve iz specifikacije, treba primijeniti pojmove iz ASTM D 3244.

⁽⁴⁾ Područje cetanskoga broja ne odgovara minimalnom zahtjevu za područjem širine 4R. Kod sporova između isporučitelja goriva i korisnika goriva, smiju se s ciljem postizanja rješenja primijeniti pojmovi iz ASTM D 3244, ako se radi postizanja nužne preciznosti prednost daje dovoljnom broju ponovljenih mjerenja u odnosu na pojedinačna određivanja.

⁽⁵⁾ Ovo gorivo mora biti na osnovi izravnih destilata i krekiranih komponenata ugljikovodičnih destilata; dopušteno je odsumporivanje vodikom. Gorivo ne smije sadržavati nikakve metalne aditive niti dodatke za poboljšanje cetanskoga broja.

⁽⁶⁾ Čak i ako se stabilnost na oksidaciju provjerava, trajnost isporučene količine je vjerojatno ograničena. Zbog toga, u vezi s uvjetima skladištenja i rokom uporabe, treba zatražiti savjet proizvođača.

- (7) Ako treba izračunati stupanj djelovanja motora vozila, ogrjevna vrijednost goriva može se izračunati prema sljedećem izrazu:
Specifična energija goriva (ogrjevna vrijednost) (neto) $MJ/kg = (46,423 - 8,792d^2 + 3,170d) (1 - (x + y + s)) + 9,420s - 2,499x$,
gdje je: $d =$ gustoća goriva kod $15\text{ }^\circ\text{C}$, $x =$ maseni udio vode u gorivu (%/100),
 $y =$ maseni udio pepela u gorivu (%/100),
 $s =$ maseni udio sumpora u gorivu (%/100)."
-

PRILOG V.

IZMJENA PRILOGA I. DIREKTIVI 80/1268/EEZ

1. Točka 3.1.1. mijenja se kako slijedi:

Briše se „kako je zadnje izmijenjena Direktivom 78/665/EEZ”

2. Dodaje se točka 7. kako slijedi:

„7. PROŠIRENJE EEZ HOMOLOGACIJE TIPA

7.1. Tipovi vozila preinačeni za pogon bezolovnim benzinom

7.1.1. Pod uvjetom da to odobri tijelo koje dodjeljuje homologaciju tipa, homologacija tipa vozila preinačenog i/ili podešenog isključivo za pogon bezolovnim benzinom, kao što je to navedeno u Direktivi 85/210/EEZ, proširuje se pod sljedećim alternativnim uvjetima:

7.1.1.1. Proizvođač potvrđuje da potrošnja goriva za sve uvjete ispitivanja ne premašuje za više od 5 % vrijednost dobivenu izvornim, nepreinačenim homologiranim tipom vozila. U tom slučaju, proširenje potvrđuje iznose izvorne homologacije tipa; ili

7.1.1.2. Proizvođač objavljuje novoustanovljene iznose potrošnje goriva za svaki od tri uvjeta ispitivanja kod kojih je za više od 5 % premašena potrošnja dobivena s izvornim, nepreinačenim homologiranim tipom vozila. U tom se slučaju u proširenju navode novoobjavljeni iznosi koji se primjenjuju na preinačeni tip vozila.

7.2. Tipovi vozila preinačeni za drugu svrhu.

7.2.1. Homologacija tipa vozila može se proširiti na tipove vozila koji se razlikuju s obzirom na značajke navedene u Prilogu II. ako tijelo koje dodjeljuje homologaciju smatra da učinjene preinake nemaju mogućeg bitnog utjecaja na potrošnju goriva vozila.”

PRILOG VI.

IZMJENA PRILOGA I. DIREKTIVI 88/1269/EEZ

1. Točka 8. se zamjenjuje sljedećim tekstom:

„8. PROŠIRENJE EEZ HOMOLOGACIJE TIPA

8.1. Tipovi vozila preinačeni za pogon bezolovnim benzinom

8.1.1. Pod uvjetom da to odobri tijelo koje dodjeljuje homologaciju tipa, homologacija tipa vozila preinačenog i/ili podešenog isključivo za pogon bezolovnim benzinom, kao što je to navedeno u Direktivi 85/210/EEZ, proširuje se pod sljedećim alternativnim uvjetima:

8.1.1.1. Proizvođač potvrđuje da snaga motora preinačenog vozila ostaje u granicama sukladnosti proizvodnje, kao što je navedeno u točki 9.2., a kao što je dobivena s nepreinačenim, homologiranim tipom vozila. U tom slučaju proširenje potvrđuje snagu navedenu u izvornoj homologaciji tipa; ili

8.1.1.2. Proizvođač objavljuje novoustanovljenu snagu motora koja je manja od one dobivene kod izvornog, nepreinačenog homologiranog tipa vozila. U tom se slučaju u proširenju navode novoobjavljeni iznosi koji se primjenjuju na preinačeni tip vozila.

8.2. Tipovi vozila preinačeni za drugu svrhu

Nadležno će tijelo biti obaviješteno o bilo kojoj preinaci motora u odnosu na značajke navedene u Dodatku 1. ili u Dodatku 2. ovoga Priloga. To tijelo tada:

8.2.1. razmatra imaju li učinjene preinake nekog bitnog utjecaja na snagu motora; ili

8.2.2. zahtijeva daljnje određivanje snage motora provođenjem onih ispitivanja koja će smatrati potrebnim.”

2. Točka 9. se zamjenjuje sljedećim tekstom:

„9. DOPUŠTENA Odstupanja kod mjerenja neto snage

9.1. Neto snaga koju za tip motora navodi proizvođač prihvaća se, ako se ona ne razlikuje od najviše vrijednosti snage za više od $\pm 2\%$ i ne za više od $\pm 4\%$ u ostalim mjernim točkama krivulje, uz dopušteno odstupanje za brzinu vrtnje od $\pm 1,5\%$, u odnosu na vrijednosti izmjerene u tehničkoj službi na motoru dostavljenom na ispitivanje.

9.2. Za vrijeme ispitivanja koja se provode za potvrđivanje sukladnosti proizvodnje, snagu treba mjeriti kod dvije brzine vrtnje S1 i S2 koje se odnose na točku najveće snage i na točku najvećeg momenta, prihvaćene kod homologacije tipa. Kod ovih dviju brzina vrtnje motora, pod uvjetom da je njihovo dopušteno odstupanje $+ 5\%$, neto snaga mjerena u najmanje jednoj točki unutar područja S1 $\pm 5\%$ i S2 $\pm 5\%$ ne smije se razlikovati za više od $\pm 5\%$ od homologiranog iznosa.”